

Gasthuisstraat 32

De Cloveniers Doelen

In een hoge lange blinde muur is een prachtige poort opgenomen. Deze poort is door Lieven de Key in 1612 gebouwd om de achterliggende schietbaan, die doelen werd genoemd, voor het publiek af te kunnen sluiten. Lieven de Key is van Vlaamse oorsprong en waarschijnlijk ook een groot wafelliefhebber. Zo lijkt het tenminste wel als je de vele stenen “kussens” ziet die rondom de poort in de pilasters zijn aangebracht. Boven de poort zijn tussen leeuwenmaskers twee gekruiste musketten of kolven weergegeven en een stukje daarboven de jaarsteen met 1612.

Als je door het poortje loopt kom je in een heel andere wereld. Was de buitenkant van het gebouw (niet de poort) zonder meer saai, hier straalt de glorie van de 17de eeuw. Je staat op de exercitieplaats voor de boogschutters en de met een geweer/kolf bewapende leden van de schutterij, de cloveniers.

Wanneer je kijkt naar het prachtige hoofdgebouw met het bordes en trappen voor de deur, zie je boven de ingang een tekst ter herinnering aan het Spaanse beleg van 1572 – 1573. Op het bordes heeft de leider van het Haarlemse verzet tegen de Spanjaarden, Wigbolt Ripperda, zijn rede tot de Haarlemmers uitgesproken om de strijd niet op te geven en de Prins van Oranje trouw te blijven. Helaas, we kennen de afloop.

Boven de tekst zie je vazen en leeuwtjes op de gevel staan. De drie leeuwtjes hebben een wapenschild vast en vertegenwoordigen daarmee de stad Haarlem, de Schutterij en Holland.

In de 17de eeuw nam het belang van de schutterij af en kon je af en toe spreken van een sociëteit voor de goeude burgerij. In de doelenzaal van het hoofdgebouw hadden de schutters hun feesten en partijen. Frans Hals schilderde hen op de beroemde schuttersstukken die in de grote doelenzaal werden opgehangen. Later verhuisden de schilderijen naar het Frans Hals Museum.

Meer bijzonderheden zijn te vinden in het boek "Gevelstenen van Haarlem" geschreven door Peter van Graafeiland en Theo Bottelier. Peter van Graafeiland is bezig een vernieuwde versie voor te bereiden.

Bron: Oude Gebouwen in Haarlem – J.A.G. van der Steur (1907)
Noord Hollands Archief